

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Quare idolum nihil esse in mu[n]do dicitur. Quare in spiritu sancto propriè
dicitur fieri remiſſio peccatorum. B

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

referuntur ad diligendum Deum, & proximum propter Deum. Quod vero timore pœnæ vel aliqua intentio ne carnali sit, ut nō referatur ad charitatem, nondum fit sicut oportet, quamuis fieri videatur. Inimicus enim iustitiæ, qui pœnæ timore non peccat. Amicus vero iustitiæ, qui eius amore non peccat. Omnium ergo hæc summa est, ut intelligatur legi, & omnium diuinarum scripturarum plenitudo esse dilectio Dei & proximi.

Au in enc. ca. ultimo.

August. de doct. cap. 1. c. 35. in pr.

DE DECEM PRÆCEPTIS, QUOMODO contineantur in duobus mandatis Charitatis.

DISTINCT. XXXVII. A

Sed iam distributio decalogi: quæ in duobus mandatis completur, consideranda est. Habet enim decalogus decem præcepta, quæ sunt decachordum psalteriū. Quæ sic sunt distributa, ut tria quæ sunt in prima tabula, pertineant ad Deum, sc. ad cognitionem, & dilectionem Trinitatis: septem, quæ sunt in secunda tabula, ad dilectionem proximi.

Au. ad pr. c. 5 li. de decem chor. to. 5.

De primo præcepto. B

Primum, in prima tabula est, Nō habebis Deos alienos. Non facies tibi sculptilē, neq; omnē similitudinē, &c. Hæc Origenes dicit esse duo mandata, sed Aug. vnum: hoc n. ipsum, quod dixerat, Nō habebis Deos alienos perfectius explicat cum prohibet coli figmenta, scil. idolum vel similitudinē alicuius rei: quæ duo Origenes dicit distare, ut idolum sit quod nihil habet simile sui: similitudo vero, q; habet speciē alicuius rei, ut Verbi gratia. Siquis in auro vel ligno vel alia re faciat speciē serpentis vel auis vel alterius rei, & statuatur ad adorandum, nō idolum sed similitudinem fecit. Qui vero facit speciē quam non vidit oculus, sed animus sibi finxit: ut si qs humanis mēbris caput canis vel arietis formet, vel in vno habitu hominis duas facies, nō similitudinē sed idolum facit: quia facit, quod nō habet aliquid simile sui. Ideo dicit Apostolus, q; idolum

Au. q. 71. li. qua super Exo. int. 4. Exod. 20. a. Deu. 5. a. Or. hō. 8. ad illud Exodi. 20. Non facies tibi tomo 1.

dolum

*i. Cor. 8. b**Sup. Ioan.
trac. 1. ad il-
lud Ioan. 1.
Omnia per
ipsum facta.
tomo. 9.**Hiero. ad
Dam. Epi.
post medium
tomo. 2.**De 2. prace-
pto prima
tabula.**Rom. 8. d*

dolum nihil est in mundo. Non enim aliqua ex re-
bus constantibus assumitur species, sed quod mens
ociosa & curiosa reperit. Similitudo vero est, cum
aliquid ex his, quæ sunt, vel in cælo, vel in terra
vel in aquis formatur. Aug. vero ita exponit illud,
idolum nihil est in mundo, id est, inter creaturas
mundi nõ est forma idoli: materiam enim forma-
uit Deus, sed stulticia hominum formam dedit.
Quæcunque facta sunt, naturaliter facta sunt per
verbum: sed forma hominis in idolo non est facta
per verbum, sicut peccatũ non est factum per ver-
bum, sed est nihil, & nihil fiunt homines cum pec-
cant. Sed quæritur, Quomodo hic dicatur forma
idoli non esse facta per verbum, cum alibi legatur,
Omnis forma, omnis compago, omnis concordia
partium facta est per verbum. Hoc autem à diuer-
sis varie soluitur. Quidam enim dicunt omnẽ for-
mam & quicquid est, à Deo esse in quantum est: &
forma idoli in quantum est vel in quantum forma
est, à Deo esse, sed non in quantum idoli est, id est,
posita ad orandum. In hoc n. non est creatura, sed
peruersio creature. Sicut illud quod peccatum est,
in quantum peccatum est, nihil est: & homines cum
peccant, nihil fiunt: quia ab illo qui vere est, sepa-
rantur. Vnde Hiero. Quod ex Deo non est, qui so-
lus vere est, non esse dicitur. Ideoque peccatum,
quod nos à vero esse abducit, nihil esse vel non esse
dicitur. Alij vero dicunt omnem formam, quæ se-
naturaliter est, & omne quod naturaliter est, esse
à Deo, sed forma idoli, non est naturaliter, quia
naturæ iustitiæ non seruit. Id enim naturaliter es-
se dicitur, quod simplici naturæ iustitiæ, quæ
Deus est, militat, non resultat, & naturam crea-
tam non vitiat. Secundum præceptum est, Non
assumes nomen Dei tui in vanum, quod est dicere
secundum literam, Non iurabis pro nihilo no-
men Dei. Allegorice vero præcipitur, vt non putes
crea-

creaturam esse Christum Dei filium: quia omnis creatura vanitati subiecta: sed æqualē patri. Tertium vero præceptum. Memento ut diē sabbathi sanctifices: vbi secundum literam præcipitur sabbathi obseruātia. Allegoricè verò, ut requiē & hic à vitiis, & in futuro in Dei contemplatione expectes ex Spir. S. id est, ex charitate & dono Dei: non quod Spir. S. sine patre & filio hoc operetur. Accipit vtriq; ecclesia hoc donum, ut in Spir. S. fiat remissio peccatorum. Quam remissionem cum Trinitas faciat propriè tamen ad Spir. S. dicitur pertinere: quia ipse est spiritus adoptionis filiorū. Ipse est patris & filii amor & connexio vel communitas. Ideoq; iustificatio nostra & requies ei attribuitur sæpius. Hæc sunt tria mandata primæ tabulæ, ad Deum pertinentia. Et primum quidem, quod est de vno Deo colēdo, pertinet ad patrem, in quo est vnitas vel auctoritas: Secundum ad filium, in quo est cœqualitas: Tertium ad Spir. S. in quo est vtriusque communitas.

De mandatis secundæ tabule.

C In secunda verò tabula septem erant mandata, ad dilectionē proximi pertinētia: quorum primū ad patrē carnalem refertur, sicut primum primæ tabulæ ad cœlestē patrem. Quod est. Honora patrē tuum & matrē tuam, ut sis longæuus super terrā, scil. viuētium. Parentes verò sic sunt honorandi, ut eis debita reuerentia exhibeatur, & necessaria ministrētur. Secundum est. Nō occides: vbi secundum literam actus homicidii prohibetur, secundū spiritum verò etiā voluntas occidendi. Vnde huic mandato secundū literam, fit superadditio in Evangelio: quia litera Evangelii exprimitur, quod legis litera nō exprimebatur. Evangelii litera exprimit intelligentiam spiritualē, i. quam spirituales habēt, & secundum quam spiritualiter viuitur. Litera legis sensum carnalem, i. quam carnales habent,

De 3. præcepto. Ex. 20. 6

Rom. 8. 2

Deut. 5. 6

*2. Præceptū
secundæ tabule. Matt.
5. f.*